

Budai Balázs Benjámin*

Norbi *et Orbi*

Talán ez még nem blaszfémia, de hogyan is köszönhetnék másként? Főleg úgy, hogy köszöntésem Neked és a világnak is szól. Másfelől jó pár éve, amióta a nagy öregek is elkezdtek lelépdelni a hajóról, Norbi helyett Norbertként kellene rád hivatkozni (mert a többiek is így tesznek). Ha „félszázados” úrnak címeztelenek volna, az meg a honvédek szemébe tolt volna szálkát. Szóval sehogy nem jó ez, és egyébként is, annyiszor léptem már rá a lábadra, hogy tényleg kínos volt sokáig. Pedig hidd el, teljesen véletlen volt! (Ráadásul ebbe az ünnepi kötetbe is tudományos munkát vártak volna tőlem.)

Nem indultunk simán. Még a kilencvenes évek végén, amikor – az áldott emlékü – Papp Laci mellett voltál tanársegéd, láttalak először. Órát nem adtál nekünk (azt megtartottad a veszprémi levelezősöknek), de egy-két vizsgát bevállaltál. Én meg – miután benéztem a vizsganapot – bekéredzkedtem volna hozzád vizsgázni, ha már ott vagyok. Úgy hajtottál el, hogy a lábam alig érte a földet. Ott hibáztam először. Pár évvel később, amikor már én is mint tanársegéd motoroztam a Karon, és valamelyik projektben kiosztottam egy „szakértőt”, te leszóltál: „Tessék bocsánatot kérni a hölgytől!” Utána még több olyan ügyem volt, amelynek az lett a vége, hogy „Norbi leszólt, hogy tessék bocsánatot kérni”. Kialakult egy olyan zsigeri reflexem, hogy amikor megláttalak, tudtam, hogy rosszat tettem, vagy rosszat fogok tenni. Úgy éltem meg első közös tíz évünket, mint egy fejlődő kollegiális kapcsolatot, amely szigorúan monoton pályán halad, csak éppen lefelé. És meggyőződésemm, hogy te sem gondolhattad másként.

Aztán valamikor a 2010-es évek elején, még a Ménesi úton, volt egy karácsonyi ünnepség, ahol beszédet mondtál. Ott valami átfordult a fejemben: számomra ott derült ki, hogy Norbi emberből van. Nemcsak Theodor Mommsentől Bibó Istvánig lát, hanem van szentimentális része is, és sok mindent hasonlóan szemlél, mint én (igaz, más-más perspektívából nézzük, és ezt sokszor nehéz volt összehangolni). Aztán egy mozgalmas dekádban álmokat kergettünk, áldozatokat hoztunk, tüzeket oltottunk el és árkokat temettünk be: feladatokat oldot-

* Egyetemi docens (Nemzeti Közszerződési Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar).

tunk meg, hogy ne fusson zátonyra a hajó. Nekem utólag vált világossá sok-sok összefüggés, főleg annak fényében, hogy még te is, és én is a taton vagyunk. És ez nyilván nem lehet véletlen, huszon-egynéhány év távlatából.

Azt is észrevettem, hogy a korkülönbség közöttünk „csökkenni” látszik. Talán az élethelyzetünk változása is hasonló életszemléletet eredményez, és ebben a karriert (vagy inkább a tudományos és a szakmai kiteljesedést, pozícióhahászást) háttérbe szorítja a család, a boldogság és az egészség. Egyre több kellemes meglepetésem és rádöbbenésem van, egyre több hasonlóságot látok kialakulni. És ez tök jó. Mondjuk, te mindig idősebb leszel nálam. (Kiszámoltam, hogy ha ez így megy tovább, te sokkal hamarabb leszel 60 éves, mint én, és ez számomra egészen megnyugtató.)

Azóta az is kiderült már, hogy még viccelődni is tudsz. Káromkodni viszont még nem hallottalak. A legdurvább kifejezésed a „kutyafüle” és a „kutya fája” volt. De szerintem itt is megyünk előre. Várom a következő – és remélem, legalább – 20 évünket, hátha ezen a területen is meglepsz! És egyszer talán az is összejöhet, hogy nemcsak Abbáziáig mentek a nyáron, hanem legurultok Dél-Dalmáciába, hogy tudjak nektek grillezni egy tintahalat.

Ahogy a mondás is tartja: „Az idő múlásával egyre jobb leszel. Kivéve, ha banán vagy!” Boldog születésnapot kívánok neked, és vidám „B” oldalt!